BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 143 Duminică 28 Mai 1939
14 Pagini P I I I I

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Stațiunile de vară

Apropierea vacanțelor mari și a repopulării stațiunilor climatice și curative redă actualitate chestiunei ce pasionează în toate verile masele de vizitatori: dezechilibrul dintre ce se plătește și ce se primește, deficitul de confort și excesul de scumpete.

Cum frământările externe rețin în țară o parte însemnată din aceia cari își căutau în străinătate întremarea și odihna, aceste preocupări periodice se extind în sfere mai largi decât altă dată.

In ce privește confortul, nu se poate tăgădui că s'au înregistrat progrese în numeroase localități de acest fel. S'au construit hoteluri și stabilimente comparabile cu cele mai renumite din apus; se găsesc locuințe publice și particulare, restaurante și pensiuni, în condițiuni satisfăcătoare. Iar îmbunătățirile edilitare din ultimii ani au înlăturat multe neajunsuri și oferă aspecte din ce în ce mai civilizate.

Nu este mai puțin adevărat însă, că o nivelare a prețurilor din localitățile de vară cu cele din restul țării nu s'ar putea obține decât prin înlăturarea a două cauze care întrețin scumpetea.

Prima. Lipsa de proporție între durata funcționării lor și capitalurile investite în imobile, în întreprinderi și în întreținere. Când hotelurile, casele, restaurantele, prăvăliile din marea majoritate a acestor localități n'au clientelă decât în Iulie și August; când celor dela munte și de la mare ploile prea dese le reduc și acest scurt interval, nu se poate împiedica acea diferență specifică de prețuri. Numai prin suprimarea cauzelor dispar efectele. Când concediile funcționarilor publici și particulari, ale salariaților de orice categorie, se vor eșalona pe patru luni, în Iunie, Iulie, August, Septembrie, în care desigur se poate face orice cură, la munte sau la mare; când vacanțele tuturor școalelor vor fi rânduite în acelaș fel, stațiunile climatice și balneare vor fi frecventate cel puțin un sfert din an și existența maselor de funcționari, meseriași, părinți și copii ar deveni mai eftină.

A doua. Organizarea unor mijloace de aprovizionare mai puțin costisitoare decât astăzi, cu caracter permanent nu improvizat, adoptându-se cele aplicate cu rezultate pozitive în alte țări, este o condițiune esențială pentru stabilirea unor prețuri convenabile la alimente, prima dintre necesitățile stricte.

O cooperare binevoitoare și stăruitoare a asociațiunilor de balneologie, a autorităților administrative și școlare, a întreprinderilor particulare, a edilităților din acele stațiuni, a Camerelor de comerț, ar putea desigur să ducă la realizarea unui deziderat ce interesează de o potrivă sănătatea generală și economia națională.

Propunerea Suveranului Belgiei

Cu prilejul dineului oferit Reginei Wilhelmina a Olandei la Bruxelles, Regele Leopold al Belgiei, rostindu-și toastul a făcut următoarea sugestie care va avea desigur, un puternic răsunet:

„De ce oare micile națiuni din Europa ,cari la un loc au peste 100 milioane oameni nu ar ajunge la o apropiere în scopul de a se stabili un acord durabil și rodnic în lupta ce trebue dusă împotriva relei stări morale și materiale a epocei noastre? O asemenea apropiere ar fi în favoarea păcii".

Regina Wilhelmina care adresase de curând un apel pentru reînarmarea morală și spirituală, a aprobat propunerea Regelui Leopold asigurând că țara sa va colabora la realizarea propunerii.

Nu e pentru prima oară că acest cuvânt de pace vine din partea unui stat mic.

Și el are cu atât mai multă semnificație de data aceasta cu cât vine din partea unei țări mici, care a dovedit în fața lumei întregi că, deși profund legată de ideea de pace totuși e gata la orice sacrificii pentru apărarea independenței și suveranității ei.

Avem încredințarea că propunerea Regelui Leopold va fi primită cu un deosebit interes de opinia publică din toate statele mici și că ea va găsi un sprijin călduros în aceste state pentru realizarea ei. De altfel ea corespunde politicei lor tradiționale, intereselor lor și situației lor geografice.

Pacifismul statelor mici nu constitue o doctrină imperativă pentru ele: el este idealul care însuflețește activitatea lor internațională fără a știrbi nimic din constiința suveranității și independenței lor, care nu le-a fost dăruite de nimeni, ci au cucerit-o împotriva tutulor vitregiilor vremei și cu enorme sacrificii.

Pacifismul statelor mici are, pe planul internațional, semnificația unei sincere dorințe de colaborare, nu în scopuri egoiste, ci tocmai pentru a contribui cu însușirile lor naționale, cu avuțiile lor, cu munca lor la acea operă de civilizație care evoluiază în decursul vremei, nu în raport cu întinderea teritoriului și cu numărul populației a diferitelor state, care contribue la ea, ci în raport cu sforțările și bunăvoința pe care fiecare din ele le depun în această continuă luptă pentru înălțarea morală și materială a omenirei.

Acesta este și înțelesul moral al propunerei Suveranului Belgiei.

Din punct de vedere politic realizarea propunerei Regelui Leopold, cu atâta căldură și spontaneitate acceptată de Regina Olandei, ar constitui într'adevăr un puternic sprijin adus acțiunei pentru pace.

Suveranul Belgiei a observat într'adevăr că micile națiuni din Europa la olaltă reprezintă peste 100 milioane oameni. Un grup de popoare atât de puternic, unite cu scopul de a duce împreună, fără nici o intenție agresivă, fără nici un fel de spirit partizan, lupta „împotriva relei stări morale și materiale a epocei noastre" — după cum a spus Regele Leopold — ar fi într'adevăr un factor din cele mai importante în acțiunea pentru pacea europeană.

Politica externă a României a fost și este inspirată de această dorință de pace din care izvorăște și propunerea Suveranului Belgiei.

Prin toată acțiunea ei politică și economică, România a dovedit aceasta și de aceea atât apelul Reginei Wilhelmina cât și propunerea Regelui Leopold, au avut un puternic ecou în opinia publică românească.

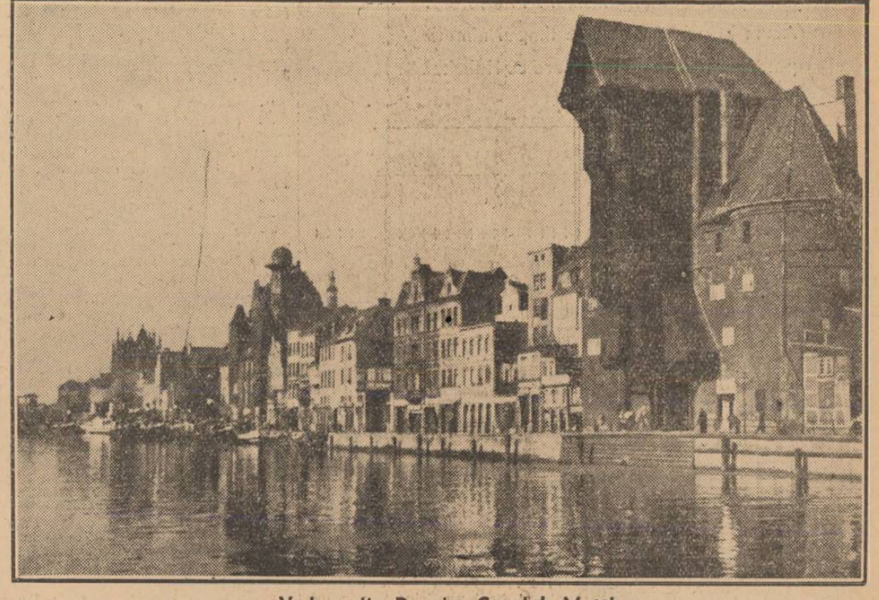

Vedere din Danzig: Canalul Mottlau

Ce forță reprezintă Polonia din punct de vedere militar

de M. KOWERSKI

Varșovia, 22 Mai

Incepând din toamna anului trecut, Europa întreagă trăește în stare de „război al nervilor". Uriașa cursă a înarmărilor, a amenințării cu forța ca mijloc al realizării scopurilor expansioniste, metoda faptelor împlinite — iată elementele noui ale vieții internaționale. Spre a uza nervii adversarilor anumite state se servesc de demonstrațiuni de forță, desvoltând o propagandă uriașă a pregătirilor lor defensive și ofensive. Cu toate că Polonia este acum în centrul preocupărilor internaționale, opinia străină știe relativ puțin despre potențialul ei de apărare, căci Varșovia nu se servește de datele privitoare la armata sa, nici pentru scopuri de propagandă internă, nici externă. Conștienți că drama împărțirilor de la sfârșitul secolului al XVIII-lea a fost cauzată numai de lipsa cuvenitei pregătiri militare, Polonezii — după refacerea statului lor — s'au unit strâns și în mod spontan în jurul armatei, neprecupețind nici un sacrificiu pentru apărarea țării. Ca dovadă a absolutei încrederi, de care se bucură conducătorii armatei, poate să servească faptul că de mai mulți ani budgetul armatei este votat global de parlament, fără să se discute amănunțit distribuirea creditelor.

Timp de 1000 de ani Polonezii au luptat continuu, fie cu Germanii, fie cu Rușii, și — cu toate că este lipsită de frontiere naturale — Polonia fusese, timp de câteva secole, cea mai mare putere continentală după Franța. Nu mai puțin de 13 ori prinți și duci ai Prusiei depuseseră omagiul de lealitate regilor polonezi. Istoria armatei polone conține numeroase fapte eroice: 1241 oprirea invaziei Tătarilor cari amenințau Europa întreagă; 1333: victoria asupra Germanilor; 1410: distrugerea ordinului teutonic la Grunwald; 1621 și 1672: victorii asupra Turcilor la Hotin; 1683: una dintre hotărîtoarele bătălii în istoria lumii: înfrângerea Turcilor la Viena și pe urmă numeroase bătălii cu Rușii și Suedezii, precum și glorioasele fapte ale regimentelor polone în armata lui Napoleon, mai ales cea mai celebră șarjă cavaleristă la Somosierra și, în sfârșit, respingerea armatelor bolșevice în 1920, cu victorii la Kiew, Varșovia și Wilna.

Izvorită din tradițiile glorioase, dar și din aspre experiențe ale istoriei, armata polonă contimporană a devenit scopul suprem al tuturor eforturilor Poloniei renăscute. Imediat după terminarea războiului, care pentru Polonia a durat 2 ani mai mult decât pentru Europa occidentală, a început organizarea armatei moderne. Cu toate devastările de după război, au fost în Polonia mai mari decât în orice altă țară, statul polon din prima clipă a consacrat 30% din toate veniturile sale nevoilor armatei. Totalul creditelor anuale, alocate armatei, atinge însemnata sumă de 1.100.000.000 zloți, adică circa 8 miliarde de franci francezi. Dat fiind că dotația aceasta datează de mai bine de 14 ani, este evident că progresele sunt importante.

Armata polonă în timpul păcii, cu toate formațiunile speciale ca de pildă corpul grănicerese, are sub drapel 400—450 mii de oameni, adică 30 de divizii de infanterie, o divizie și 12 brigade de cavalerie. Artileria numără mai bine de 50 de regimente (artileria ușoară, grea, antiaeriană și călăreață), dotate cu cel mai modern material. In ultimii ani, trupele cuirasate sunt în Polonia din ce în mai numeroase, depășind — după părerea specialiștilor străini — 25 de unități. Aviația polonă este împărțită în grupe și regimente, precum și în divizioane speciale de baloane de baraj și de observație. Mai trebue menționate trupele tehnice de tot felul.

Din punctul de vedere al materialului, armata polonă este echipată foarte bine și poate fi comparată cu cea franceză și germană. Datorită armelor moderne puterea de foc a batalionului polonez, care dispune de 4 feluri de arme (pușca obișnuită, pușca mitralieră, mitraliere grele și ușoare, tunuri antitanc și puști speciale de lansat grenade), este foarte ridicată. Afară de artilerie, atașată la divizie, fiecare regiment dispune de proprie sa unitate de artilerie, care coopereaza perfect cu acțiunea infanteriei. Conform planurilor generale și condițiunilor de comunicații, o parte a infanteriei poloneze este motorizată. Dat fiind bine cunoscuta putere de marș al soldatului polonez (exemplu: ofensiva la Kiew în 1919) și marea lui rezistență fizică, putem să tragem concluzia generală, că infanteria polonă constitue baza extrem de tare și sigură a operațiunilor ofensive și defensive. Ca și infanteria, cavaleria polonă este și ea bine dotată cu armele automate, precum și parțial motorizată. Artileria polonă este echipată cu cele mai moderne tunuri, construite în

(Continuare in pag. 2-a)

NOTE

Ce e de făcut?...

Nu este nici o exagerare în afirmația că trăim cu „intermitențe"... Acesta este adevărul, și, — recunoaștem, — n'are în el nimic care să ne încânte... Neliniștea generală a lumii, reflectată până la noi, pare că suspendă uneori până și funcțiunile normale ale gândirii; ca în toate împrejurările dominate de nepreveăzut, manifestările vieții apar în forme limitate și reținute, în așteptarea restabilirii liniștii generale.

Umanitatea frământată, și ajunsă sau împinsă la o răscruce, se cere turnată în tipare noui. Și în nesiguranța obștească, scrutând un viitor încă turbure, toți ne întrebăm, de atâtea ori: „Ce e de făcut?"

O veche și dramatică amintire greu de uitat, îmi vine în minte, și-mi apare ca unicul răspuns de dat, de câte ori, cu inima strânsă, îmi pun și eu această întrebare...

Intr'o călătorie spre insula Cypru, pe vechiul cargobot „Dobrogea", încărcat cu scânduri și navigând inclinat de 12°, eram gata să naufragiem, într'o noapte de furtună. In lugubrul bubuit de valuri, cari ne izbeau, în întunerec, făcându-ne să lunecăm peste prăpastii mișcătoare, am văzut un lucru uimitor. Acel lucru era liniștea desăvârșită cu care toți, — dela comandant până la ultimul om de echipagiu, — agățați, ca să nu fie măturați de valurile cari spălau puntea, ședeau, neclintiți, la datorie, ca în cea mai liniștită cursă...

Proverbul, care spune că „toate furtunile se uită după ce au trecut", este adevărat. Nu se uită însă niciodată, înfățișarea marinarilor, pe furtună...

Navigăm, azi, pe o furtună care, ca toate furtunile, va trece. Sa facem cum făceau acei dârzi tovarăși ai mei de drum: Să stăm, frumos și liniștiți, la datorie!. — **M. Negru**

La semnarea pactului militar italo-german: d-nii Ciano, Hitler și Ribentrop

SCRISORI DIN BERLIN

Acordul anglo-turc

a grăbit încheerea pactului militar italo-german

de OTTO VON HEYDEBRECK

După cum se află acum, încheerea pactului italo-german a fost precedată de tratative diplomatice a căror durată a fost mult mai lungă decât s'a crezut. Amănuntele date de cercurile cari au participat la aceste tratative, oricât de caracteristice ar fi ele, sunt totuș demne de menționat, deoarece, încadrate în mersul agitat al actualelor evenimente politice, contribue la explicarea multor chestiuni cari păreau până acum nelămurite.

Cercurile din a căror sursă parvin aceste amănunte precizează că Japonia a fost prima care a sugerat Berlinului și Romei încheerea unui astfel de pact.

Aceste sugestii au fost făcute prima dată în timpul în care politica italiană, cu tot atașamentul ei față de axă, vedea și alte posibilități de realizarea ambițiilor ei specific naționale și în care Germania considera orice legătură formală între statele totalitare ca o limitare nelogică a comunității fasciste — național socialiste.

Cu toate acestea, încă de acum câteva lui, inițiativa a trecut în mod vădit de partea Germaniei. A trebuit însă să vină încheerea acordului de garanție anglo-turc, pentruca tratativele dela Milano să fie într'adevăr încoronate de succes prin realizarea acordului militar dintre Germania și Italia.

S'a văzut totuș, mai târziu, că Japonia nu mai e dispusă să-și realizeze intențiile inițiale. Reiese cel puțin, după cum asigură cercurile japoneze, că s'a și comunicat la Berlin punctul de vedere al Japoniei în această privință. Rămâne să se vadă, pe răspunderea Japoniei, dacă atitudinea ei negativă trebue atribuită numai situației ei grele din Extremul Orient, sau dacă această atitudine n'a fost provocată și de faptul că politica japoneză n'ar putea fi în actuala conjunctură politică în desacord cu aceea a „democrațiilor".

Trebue dealtminteri adăogat, că după părerea cercurilor diplomatice berlineze există și un alt eveniment care ar fi avut influență, poate numai psihologică, asupra Japoniei și anume că imediat după retragerea d-lui Litvinov dela ministerul de externe sovietic, au circulat aci svonuri despre un anumit contact direct între Germania și Rusia Sovietică.

E drept că, cu toată proclamarea repetată a antagonismului dintre Germania și Rusia, asemenea combinații au fost puse destul de des în circulație în răstimpul ultimilor ani. De data aceasta însă, s'a produs în toate cercurile politice, contrariu celor obișnuite, impresia că svonurile în chestiune, chiar dacă n'au fost lansate direct de cercurile politice germane, au fost lăsate totuș să pluteasca fără nici o desaprobare din partea acestor cercuri.

Cu toate că s'au prevăzut eventuale influențe asupra hotărîrilor Japoniei, această tactică a Reichului a fost găsită mai logică, avându-se în vedere în-

(Continuare in pag. 2-a)

Catastrofală inundație în județul Caraș

Linie ferată luată de ape pe o intindere de un km.— Circulația pe calea ferată dintre Oravița și Timișoara complet intreruptă

Oravița, 25 Mai

De câteva zile s'a abătut asupra județului Caraș o ploaie torențială. In urma acestor ploi, râul Caraș s'a revărsat pe o lungime de 5 klm.

In com. Cacova 20 de case sunt sub apă In urma măsurilor luate de autorități, locuitorii din partea de Sud au fost evacuați, cu tot avutul.

Mai sunt inundate câmpiile comunelor Jittin, Ticovaniul Mic, Ticovaniul Mare, Greoni, Varadia, Vran, Ciortea ,trecând în Banatul iugoslav.

CALEA FERATA LUATA DE APE PE O INTINDERE DE UN KM.

Circulația trenului Oravița-Timișoara este complet întreruptă, linia ferată fiind luată de șuvoae pe lungime de un km. Nu se poate circula nici chiar prin transbordare.

La ora când telefonez, apa curge vertiginos dinspre comuna Vădărădin și sunt temeri că întreaga comună va fi inundată.

Toată recolta din valea Carașului este sub apă.

Pagubele sunt mari. O asemenea inundație n'a mai fost din anul 1912.

Timpul: ploi generale

Vremea rea a continuat și pe ziua de Joi. Atmosfera însă s'a mai liniștit. Vântul s'a domolit și o ploaie măruntă și rece a căzut fără întrerupere, tot cursul zilei asupra Capitalei. De data aceasta ploaia a avut un caracter general, semnalându-se în toată țara.

Depresiunea despre care am vorbit în numărul nostru de Joi, și care la 24 Mai își avea centrul chiar deasupra țării noastre, se mișcă încet spre sudul Ruslei. Fenomenele atmosferice care s'au succedat sunt caracteristice trecerii unei depresiuni pe deasupra unei regiuni oarecare, iar ploaia rece de Joi marchează ultima fază și anume intrarea în partea posterioară a depresiunei, adică în massa de aer rece care fatal aduce scăderea temperaturilor și precipitațiuni sub o formă mai măruntă și mai liniștită.

Totuși, în ultimele 48 de ore am mai avut de semnalat vijelii și ploi abundente, atât în nordul țării, cât și pe alocuri în Banat și Ardeal. In câmpie, cantitățile de apă căzută au fost mai reduse și au provenit din ploi măruntе și cu aspect de burniță.

Iată situația ploilor căzute de la 24 până în dimineața zilei de 25 Mai: Arad (19 mm); Bistrița (2 mm); Cluj (8 mm); Toplița (26 mm); Deva (15 mm); Mediaș (10 mm); Oradea (18 mm); Satu Mare (8 mm); Sibiu (20 mm); Timișoara (28 mm); Turnu-Severin (5 mm); Târgu-Jiu (7 mm); R.-Vâlcea (8 mm); Craiova (6 mm); Turnu-Măgurele (1 mm); București (4 mm); Câmpina (12 mm); Sinaia (11 mm); Predeal (18 mm); Brașov (30 mm); Buzău (9 mm); Galați (3 mm); Tecuci (30 mm, ploaie torențială); Târgu-Ocna (11 mm); Roman (5 mm); Iași (3 mm); Cernăuți (13 mm); Câmpulungul - moldovenesc (16 mm); Chișinău (burniță ușoară); Soroca (4 mm); Ismail (burniță); Cetatea-Albă (burniță); Constanța (burniță).

Ploile au fost însoțite de o simțitoare scădere a temperaturilor, care pe ziua de Joi au oscilat în jurul a 15°. In Capitală, la amiază termometrul nu arăta mai mult de 13°.

Timpul însă se va încălzi treptat, mai întâi în apusul țării și apoi în rest. Odată cu înaintarea depresiunei spre est, precipitațiunile se vor opri și ele, iar în jumătatea de apus se vor produce chiar înseninări trecătoare.

Groaznica nenorocire dintr'o comună din Vlașca

Un obuz vechi, făcând explozie, omoară doi săteni, rănește grav patru și mai ușor alți șase

Giurgiu, 25 Mai

Azi d. a., pe la ora 2, s'a întâmplat o gravă nenorocire, în vecinătatea comunei Găujani (Vlașca).

Pe când mai mulți săteni prășeau sfeclă pe terenul fabricei de zahăr „Danubiana", au găsit un obuz vechiu, neexplodat, probabil din timpul războiului.

Unul din ei a luat obuzul spre a-l arunca, dar el a făcut explozie, rănind grav pe Marin Cernat, din Găujani, Petre Rădoi, Tudora M. Oprea și Ion P. Stancu ,din com. Petroșani, cum și pe femeea Domnica Neacșu și Florica Popescu, din com. Știrbei Vodă.

Alți șase locuitori s'au ales cu răni mai puțin grave.

Marin Cernat și Petre Rădoi au murit pe când erau transportați spre casă, iar ceilalți patru au fost internați la dispensarul din com. Petroșani, dar sunt slabe speranțe că vor scăpa cu viață.

La locul nenorocirii au venit mii de locuitori, de prin împrejurimi, cum și reprezentanții autorităților.

S'a deschis o anchetă.

In fiecare an localitatea Saint-Tropez își comemorează patronul care a întemeiat orașul și a murit sub domnia lui Nerôn. La 1470 orașul s'a apărat victorios contra piraților cari mișunau in Mediterana. E o ceremonie jumătate religioasă, jumătate războinică

JAPONEZII AU BOMBARDAT ORAȘUL CIUNGKING

O MIE DE VICTIME

Ciungking, 25 (Rador). — **Corespondentul agenției „Reuter" anunță că o escadrilă de 27 avioane japoneze a bombardat violent în cursul serii de Joi orașul Ciungking.**

Bombele au provocat numeroase incendii. Arde între altele și marea Bancă Chineză din Ciungking.

Nu se poate cunoaște încă numărul victimelor.

*

Ciungking, 25. (Rador). — **Numărul victimelor depe urma bombardamentului executat de aviația japoneză în cursul serii este de o mie.**

Pagubele sunt foarte mari.

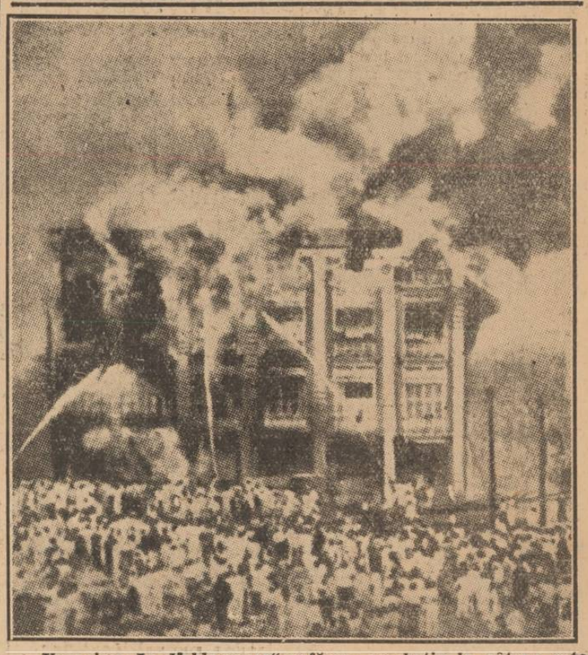

Un avion „Le diable rouge" ce făcea acrobație la câteva sute de metri deasupra orașului Guayaquil (Ecuator) s'a prăbușit pe un imobil din centru, care a luat apoi foc. După ce pompierii au stins focul s'au găsit 25 de morți și 50 de răniți